

40 **LA LOCOMOTORA NEGRA**
anys en marxa

QUÈ ÉS LA LOCOMOTORA NEGRA?

LA LOCOMOTORA NEGRA és una orquestra (Big Band) de 17 companys als quals uneix una mateixa i profunda afició: el jazz clàssic. Llevat de tres d'ells, que es dediquen a la música professionalment, tots els altres components són músics amateurs, amb coneixements musicals diversos, cadascun dels quals té la seva pròpia professió.

El seu objectiu principal és gaudir fent música de jazz a l'estil de les grans orquestres de l'anomenada "swing era" i posteriors, mirant de captar-ne l'esperit i el llenguatge més profund, no restant simplement en els aspectes més superficials, amb la intenció de fer-ne gaudir simultàniament el públic. Els concerts i les sessions de ball són la part central de la seva activitat.

LA LOCOMOTORA NEGRA també ha tingut com a objectiu difondre, fer comprendre i defensar aquest jazz que aglutina els seus integrants. Concerts didàctics, familiars, a les escoles, promoció de nous grups, etc. són també part de la seva activitat.

COMPONENTS ACTUALS

RICARD GILI
Trompeta i Líder

Nascut el 1948

Professió: Arquitecte

Membre fundador

FERRAN CAILÀ
Trompeta

Nascut el 1949

Professió: Electrotècnic

Incorporat l'any 1975

MIQUEL DONAT
Trompeta

Nascut el 1963

Professió: Enginyer

Incorporat l'any 1997

ISIDRE DELGADO
Trompeta

Nascut el 1962

Professió: Músic

Incorporat l'any 1998

MARC TREPAT
Trombó

Nascut el 1962

Professió: Arquitecte

Incorporat l'any 1978

VICTOR GONZÁLEZ

Trombó

Nascut el 1950

Professió: Empresari informàtic

Incorporat l'any 1994

XAVIER TREPAT

Trombó

Nascut el 1976

Professió: Físic

Incorporat l'any 1994

ÓSCAR FONT

Trombó i clarinet

Nascut el 1969

Professió: Músic

Incorporat l'any 2004

TOMAS GONZÁLEZ

Saxo tenor

Nascut el 1943

Professió: Publicista

Membre fundador

LLUÍS TREPAT

Saxo alto i clarinet

Nascut el 1950

Professió: Advocat

Incorporat l'any 1972

TONI GILI

Saxo tenor

Nascut el 1955

Professió: Mestre

Incorporat l'any 1976

ALBERT GASSULL

Saxo alto

Nascut el 1962

Professió: Arquitecte

Incorporat l'any 2001

ÀNGEL MOLAS

Saxo barítono i clarinet

Nascut el 1962

Professió: Empleat de banca

Incorporat l'any 1990

CRISTÒFOL TREPAT

Piano

Nascut el 1947

Professió: Catedràtic de didàctica de les Ciències Socials.

Membre fundador

ALBERT ROMANÍ

Guitarra

Nascut el 1965

Professió: Músic

Incorporat l'any 1984

JORDI CASANOVAS

Contrabaix

Nascut el 1951

Professió: Tècnic logístic

Incorporat l'any 1973

CARLES GILI

Bateria

Nascut el 1950

Professió: Biòleg

Membre fundador

DISCS PUBLICATS

LA LOCOMOTORA NEGRA N° 1 – PDI X-80.0194 –
(Enregistraments de 1982).

Primer disc de l'orquestra, formada per 10 músics. Temes clàssics de les primeres grans orquestres de jazz amb un parell de temes originals de R. Gili. L'edició en CD conté dos "bonus tracks".

HEY, MR. LANDLORD! – PDI X-80.0253 –
(Enregistraments de 1983).

La Locomotora Negra incorpora com a figura el cantant i trombonista d'Alabama Gene Connors. Blues i standards.

ELLINGTON TRAIN – PDI X-80.0885 –
(Enregistraments de 1985).

Temes de Duke Ellington, arranats per a la formació de 10 músics, que formaven part de l'espectacle "El Duc a Barcelona". L'edició en CD incorpora un "bonus track" de 1988 amb nou components.

JAZZIN' AND DANCIN' – PDI G-80.1685 –
(Enregistraments de 1988).

L'orquestra, ara amb onze músics, interpreta temes diversos, entre els quals 3 escrits per T. Trepà i 2 per R. Gili, remarcant-ne el seu caire ballable. L'edició en CD afegeix 2 "bonus tracks".

'ROUND CHRISTMAS, NADALES I ESPIRITUALS
– PDI G-80.2691 – (Enregistraments de 1990 i 1992).

Barreja de nades genuïnament catalanes i d'altres procedències, a ritme de swing, a les quals s'afegeixen 5 temes d'inspiració més espiritual, uns escrits per T. Trepà i un altre obra de R. Gili, i un tema més de T. González.

A LOCOMOTORA NEGRA 25 ANYS – PDI G-80.3885 – (Enregistraments de 1994 i 1995).

L'orquestra, ara ja amb 13 components, celebra els seus 25 anys d'existència amb aquests enregistraments. Repàs de la seva trajectòria a través dels temes del seu repertori, des del seu inici (quintet) passant per les formacions de set, deu i onze músics, fins a la composició actual. Dos dels 18 temes són obra de R. Gili. Llibret de comentaris a càrrec del prestigiós periodista Stanley Dance.

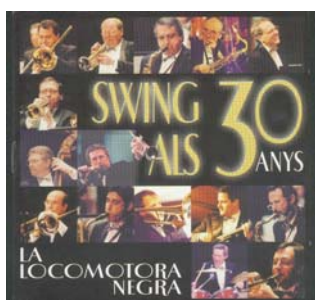
ELLINGTON TRAIN EXTENSION – PDI 80.4608 – (Enregistraments de 1985 i 1999).

Reedició de l'”Ellington Train” de 1985, en ocasió del centenari de Duke Ellington, al qual s'hi afegeixen tres nous temes enregistrats amb els setze músics que formen l'orquestra en aquest moment.

MEMORIAL DUKE ELLINGTON – Plusmusic CD-1023.03 – (Enregistraments de 1999).

Dos CD enregistrats en directe de la música del Second Sacred Concert de Duke Ellington interpretada per La Locomotora Negra (16 músics), la Coral Sant Jordi (43 cantants), les cantants Kathy Autrey i Núria Rial, el cantant Randy Greer, i la tap dancer Mireia Font.

SWING ALS 30 ANYS – Fresh Sound Records FSR-CD 801 – (Enregistraments de 2001).

L'orquestra, de 15 components, celebra el seu trentè aniversari amb aquest disc dedicat a la música i les orquestres dels anys 30 (del segle XX), i incorpora a la cantant Big Mama en un tema.

ORIGINALS. LA LOCOMOTORA NEGRA PLAYS THEIR OWN COMPOSITIONS – Swing Alley sa 006 – (Enregistraments de 2004 i 2005).

Des del seu inici l'orquestra ha interpretat temes escrits pels alguns dels seus integrants (R. Gili, T. Gonzàlez, V. Gonzàlez, T. Trepàt). En aquest CD se'n recullen 17 que posen en valor, no solament el conjunt, sinó també els seus músics com a solistes. Orquestra amb setze components.

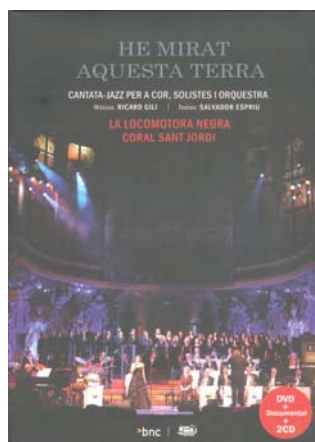
35 ANYS 35 mm. A DAY AT THE MOVIES – *Swing Alley sa 011* – (Enregistraments de 2007).

Fent un joc de paraules i números, l'orquestra aprofita el seu 35è aniversari per muntar un espectacle amb música de les pel·lícules amb format de cel·luloide de 35 mm. Aquest CD conté els enregistraments de part dels temes d'aquell espectacle, amb arranjaments propis, i la col·laboració de la cantant Kathy Autrey i els tap-dancers Gullem Alonso i Roser Font.

JAZZIN' AND DANCIN' '08 – *PDI G-80.1685* – (Enregistraments de 1982, 1985, 1988, 1994 i 1995).

Reedició del CD de 1988 al qual s'hi incorporen temes anteriors així com enregistraments més recents, que havien quedat inèdits, en forma de 3 "bonus tracks".

HE MIRAT AQUESTA TERRA – *Fanàtic Records FANDVD 064* – (Enregistraments de 2010).

Gravació en directe de la Cantata-Jazz per a Cor, Solistes i Orquestra amb música escrita per Ricard Gili sobre textos del poeta català Salvador Espriu. A banda de La Locomotora Negra, hi intervenen la Coral Sant Jordi, la cantant Paula Nogueira (soprano), el cantant Oli Silva "Mu" (tenor) i els recitats de l'actriu Carme Sansa. Cofret que conté 2 CD de la música, DVD del recital ofert al Plau de la Música Catalana i un DVD documental sobre la gestació de l'obra ("Amb música ho escoltaries potser millor") realitzat per "Black Train Films".

'ROUND CHRISTMAS PLUS – *Fresh Sound Records FSR-CD 806* – (Enregistraments de 1990, 1992 i 2010).

Reedició parcial del disc "Round Christmas, Nadales i Espirituals" al qual s'afegeixen temes també nadalencs enregistrats recentment amb la formació actual de 17 components.

FESTIVALS INTERNACIONALS I ACTUACIONS A L'ESTRANGER

LA LOCOMOTORA NEGRA ha estat invitada múltiples vegades a actuar en Festivals Internacionals de Jazz. S'ha convertit en orquestra assídua dels festivals geogràficament més propers i, malgrat la seva lògica dificultat a fer grans desplaçaments, pel seu caràcter amateur, també han assistit a festivals i actuacions a l'estranger. A continuació en trobareu el llistat.

- * **FESTIVAL INTERNACIONAL DE JAZZ DE BARCELONA.** 1974, 1981, 1985, 1987, 1999, i del 2001 al 2010 ininterrompudament.
- * **VENDRELL** (Tarragona). 1975.
- * **SITGES** (Barcelona). 1976.
- * **SAN SEBASTIAN.** 1977 i 2005.
- * **MIDDELHEIM** (Anvers, Bèlgica). 1978.
- * **VITÒRIA.** 1980.
- * **MONTAUBAN** (França). 1983, 1985, 1991, 1993, 1995 i 2001.
- * **TERRASSA** (Barcelona). 1985, 1986, 1988, 1989, 1991, 1993, 1995, i del 1998 al 2010 ininterrompudament.
- * **BILBAO.** 1984.
- * **MADRID.** 1984.
- * **FESTIVAL DE JAZZ COSTA BRAVA.** 1993, 1996, 1999 i 2008.
- * **SAINT GILLES CROIX DE VIE** (França). 1993.
- * **FESTIVAL INTERNACIONAL DE JAZZ ANDORRA.** Anys 2001, 2002 i 2003.
- * **MALLORCA.** Any 2002.
- * **FESTIVAL CASTELL DE PERELADA.** 2002 i 2010.
- * **FESTIVAL DEL MIL·LENNI** (Barcelona). 2004, 2005, 2006 i 2009.
- * **FESTIVAL JARDINS DE CAP ROIG** (Girona). 2004, 2006 i 2009.
- * **LIMOGES** (França). 2010.

ESPECTACLES QUE HA CREAT O EN ELS QUE HA PARTICIPAT

LA LOCOMOTORA NEGRA sempre ha cregut que una manera de fer arribar el jazz clàssic a una major audiència és creant espectacles purament jazzístics, o bé col·laborant amb grups de ball, de teatre o amb altres orquestres, en muntatges escènics diversos. Els més remarcables són els següents:

HOME AMB BLUES (1977 i 1978).

Amb el Grup d'Estudis Teatrals d'Horta, sota la direcció de Josep Montanyès. Recull de poemes d'autors catalans, musicats per Joan Vives, amb el jazz de l'orquestra com a fil conductor de les diverses temàtiques.

EL DUC A BARCELONA

(1984).

Homenatge a Duke Ellington als deu

anys de la seva mort. La Locomotora Negra s'uneix a un grup de músics ellingtonians (Wild Bill Davis, Harold Ashby, James Bolden, Charles Williams, Alvin Queen, Adrienne West i Buster Brown) per fer un recorregut cronològic per la música del Duke, il·lustrat per les coreografies de Miguel Godreau amb la Companyia de Dansa de l' Institut del Teatre, les de sis tap dancers, i la intervenció de la Coral Freedom. S'hi afegeixen textos del propi Duke, recitats per quatre actors, així com filmacions. Tot això sota la direcció de Pep Montanyès.

SWING (1993).

Amb la Companyia de Dansa de Girona. Coreografies originals de Maribel Bover sobre temes clàssics del jazz interpretats per l'orquestra.

LA BATALLA DEL SWING (1997 i 2008).

La Locomotora Negra i La Vella Dixielad s'alternen, s'uneixen, es mesclen, en fi, s'embranchen en una "contest" a la manera com es produïen en les grans sales de ball de Harlem als anys 30.

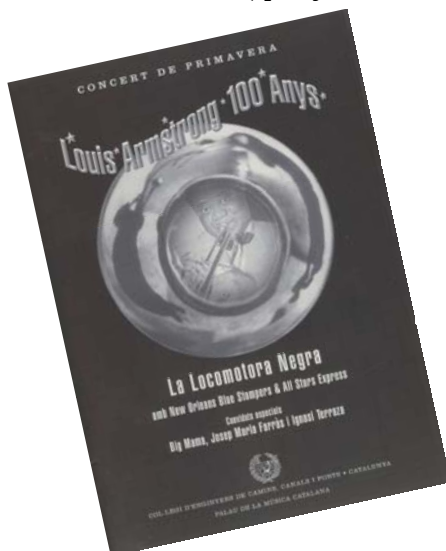
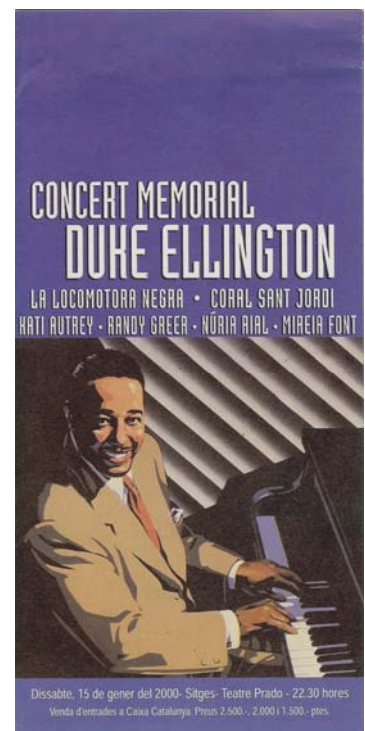
CENTENARI GERSHWIN (1998).

Per commemorar el centenari d'aquest gran compositor americà, l'orquestra va presentar una sèrie d'arranjaments originals recorrent la trajectòria i les diferents facetes musicals del personatge.

MEMORIAL DUKE ELLINGTON (1999).

El "Second Sacred Concert" ofert per l'orquestra de Duke Ellington a Barcelona el 1969 va impactar profundament aquells músics de La Locomotora Negra que van tenir la sort d'assistir-hi. Trenta anys després, l'orquestra presentà bona part del mateix concert sacre en col·laboració amb la Coral Sant Jordi (que ja havia col·laborat amb Duke Ellington el 1969), les vocalistes Núria Rial i Kathy Autrey, el cantant Randy Greer, i la tap dancer Mireia Font.

TRIBUTE TO LOUIS ARMSTRONG (2001 i 2002).

Espectacle d'homenatge a Louis Armstrong en el seu centenari. Hi van col·laborar el grup New Orleans Blue Stompers, Oriol Romaní (cl), Óscar Font (tb), Josep Ma. Farràs (tp) Ignasi Terraza (p) i Big Mama (voc).

DE L'ÀFRICA A AMÈRICA (2002).

Muntatge de tipus didàctic i familiar en el qual s'explicava l'origen del jazz, des de l'arribada dels esclaus africans als USA fins al naixement de les primeres big bands, passant pels espirituals, els blues i la música de New Orleans, amb l'afegit d'imatges i filmacions. Hi van intervenir un grup de ballarins africans, les cantants Big Mama i Kathy Autrey, la tap dancer Mireia Font i el grup de Lindy Hoppers Barcelona Jazz Cats Direcció de Joaquim Lecina.

LES DAMES DEL JAZZ (2002).

Es tractava de rememorar les grans cantants que ha donat el món del jazz al llarg de la seva història, des del gospel i el blues fins al swing. A partir d'arranjaments originals de temes clàssics, l'orquestra acompanyava les cantants Kathy Autrey, Leslie Bee i Big Mama.

SWINGIN' FOR HAMP (2003).

Tribute to incomparable musician Lionel Hampton, deceased in 2002. The Band collaborates with vibraphonist **Danny Doritz**, disciple of Hamp, guitarist **Marc Fosset**, and clarinetist Oriol Romaní.

JAZZIN' AND DANCIN' (2004).

Explicàvem la relació del jazz amb el ball a partir dels diferents ambients on aquesta música havia nascut i desenvolupat als USA. Hi van col·laborar els ballarins de Lindy Hop Barcelona Jazz Cats així com els tap dancers dels Barcelona Rhythm Taps.

COUNT BASIE, 100 ANYS (2004).

En el seu centenari, concert d'homenatge a aquest gran pianista i director d'orquestra que en tantes ocasions ens ha servit de guia musical. Hi participa també el cantant "Mu".

35 ANYS, 35 mm (2006).

El jazz i el cinema han tingut sovint una influència mútua i, fins i tot, un desenvolupament paral·lel. El jazz ha aprofitat moltes melodies aparegudes en el cinema i el cinema s'ha inspirat en produccions jazzístiques. Aprofitant la celebració del seu 35 aniversari, l'orquestra interpretava arranjaments propis de temes que s'han fet famosos gràcies al cinema, aquestes llarguíssimes tires de cel·luloide de 35 mm d'amplada. Hi van col·laborar els Barcelona

Jazz Cats (grup Lindy Hop), els Barcelona Rhythm Taps i la cantant Kathy Autrey.

40 FESTIVALS A TOT TREN (2008).

En ocasió de la celebració del 40èna edició del Festival Internacional de Jazz de Barcelona, La Locomotora Negra en rememora les actuacions més rellevants del seu estil amb l'ajut de diversos solistes com Benjamin Leon (orgue) i Joan Aguilar (violí).

HE MIRAT AQUESTA TERRA (2009 i 2010).

En aquesta Cantata-Jazz per a cor, solistes i orquestra, amb música composta per Ricard Gili sobre poemes de Salvador Espriu, a més de l'orquestra, hi van intervenir la Coral Sant Jordi (60 veus), la soprano Paula Nogueira i el tenor Oli Silva "Mu". Els recitats foren a càrrec de l'actriu Carme Sansa i la direcció escènica fou de Quim Lecina.

LA LOCOMOTORA NEGRA I EL BLUES (2009).

Concert basat exclusivament en el blues en el qual es feia una revisió de les diferents formes que ha adoptat des dels blues rurals, els boogie woogie, els petits grups, fins a les formes orquestrals, i la moda del rock and roll. Hi va col·laborar la cantant Big Mama i el cantant "Mu".

SWING, SWING, SWING (2010).

Tres generacions representades per tres grans orquestres. Els més joves de la Sant Andreu Jazz Band, dirigida per Joan Chamorro; els d'edat intermèdia de la Barcelona Jazz Orquestra, comandada per Dani Alonso; i els més veterans de La Locomotora Negra, liderats per Ricard Gili.

EL LLIBRE

En complir-se el 25è aniversari del primer concert es va presentar el llibre “LA LOCOMOTORA NEGRA. Cartes des del tren”, escrit pel membre del grup Toni Gili, que recull moltes de les experiències i situacions que havia viscut l’orquestra al llarg d’aquest ja llarg període d’existència.

MÚSICS AMB ELS QUE HA COMPARTIT ACTUACIONS

Al llarg de les seves correes, LA LOCOMOTORA NEGRA ha coincidit, perquè eren al nostre país o perquè eren allà on ha anat, amb multitud de músics de jazz americans i europeus que practiquen el seu mateix estil jazzístic. En diversos casos hem pogut fer actuacions conjuntament la qual cosa ens ha aportat, a banda d'unes apreciacions i d'uns consells inestimables, un gaudi considerable. Així, alguns dels músics de més renom amb els quals hem actuat són:

- Harold Ashby
- James Bolden
- Claude Bolling
- Alain Bouchet
- Gene Connors
- Willie Cook
- Wild Bill Davis
- Dany Doritz
- Marc Fosset
- Scott Hamilton
- Guy Lafitte
- Alvin Queen
- Irvin Stokes
- Adrian West
- Charles Williams

CONTACTE

Mònica Garcia

e-mail: monicagbeltri@telefonica.net

Telèfon: 635.05.62.67

www.lalocomotoranegra.com

DE CINC A DISSET.

UN LLARG CAMÍ, UNA PETITA HISTÒRIA.

L'embrió

Situeu-vos a l'any 1971. És diumenge, 31 de gener, a la "Cova del Drac" del carrer Tuset de Barcelona. A quarts d'onze del matí cinc joves s'afanyen, nerviosos, a deixar l'escenari a punt per fer la seva primera actuació. El públic comença a entrar, ells afinen i escalfen els instruments tot repassant els detalls de cada tema, donant-se les darreres consignes. La sala s'omple, els llums s'apaguen deixant només il·luminat l'escenari. En Joaquim Gili presenta d'un en un els components del grup que s'autonanomena LA LOCOMOTORA NEGRA. El quintet enceta el concert amb "*Struttin' with some barbecue*" de Louis Armstrong. El públic, entusiasta i, val a dir-ho, força indulgent, aplaudeix cadascun dels solos i dels temes que interpreten. Al final la satisfacció és general entre els músics i els assistents.

Aquest fou l'inici formal de la nostra història com a orquestra de jazz. El nom triat també té la seva petita història, que ajuda a situar aquest grup musical en el seu context inicial ben particular, història que d'alguna manera marcarà tota la seva trajectòria. L'arquitecte Joaquim Gili, gran afeccionat als trens de vapor i al jazz clàssic, des de meitat dels anys 60, feia unes sessions mensuals d'audició comentada de discs per divulgar el coneixement del jazz. Havia batejat aquestes sessions amb el nom de "La Locomotora Negra". Unia així dues de les seves passions i, secundàriament, era un nom que sonava i s'escribia igual en català i en castellà. En la selecció dels músics i temes que presentaria en cada sessió, sempre hi feia intervenir els seus fills, als quals havia tramés la seva passió pel jazz. A més, els havia estimulat a practicar algun instrument. Així, en Ricard va triar la trompeta, en Carles la bateria i, posteriorment, en Toni va decantar-se pel saxo tenor. A través d'amics que assistien a aquelles audicions, els germans Gili es van posar en contacte, primerament, amb un xicot que tocava molt bé el "boogie woogie". Era en Cristòfol Trepà que compartia l'afició per aquell tipus de jazz i es va convertir en el pianista. Començaren a trobar-se per tocar una estona els dissabtes a la tarda, trompeta, piano i bateria.

Al cap de poc temps, i després d'una mena de *jam session* que va reunir una colla de joves músics aficionats, molts d'ells més decantats cap el jazz modern, se'ns va presentar en Tomàs González. En Tomàs, una mica més gran que nosaltres tres, ja havia format part d'un grup de dixieland d'origen argentí de pas per Barcelona, els "Yerba Mate". El seu desig era trobar companys per formar un grupet de jazz clàssic i algú li havia comentat que nosaltres en volíem formar un. Així és com en Tomàs amb el seu saxo tenor es va unir als tres primers. Els assajos dels dissabtes van continuar i la cosa anava agafant cos. Però calia, almenys, completar la secció rítmica amb un contrabaix. En Tòfol va contactar amb un xicot de Terrassa que tocava el contrabaix. Ens vam trobar, vam congeniar, i en Miquel Soler es va convertir en el nostre contrabaixista. **JA ÉREM CINCS!**

Mentrestant, cadascun de nosaltres anava seguint els seus estudis i altres activitats. En aquell moment mai no ens vam plantejar si aquella activitat lúdica dels dissabtes arribaria a ser quelcom de seriós, o si voldríem guanyar-nos la vida amb això. De fet, el jazz clàssic, com a activitat professional, tenia unes perspectives més que minses en el nostre àmbit. Ho sabíem bé per alguns músics que

haviem conegut, com en Josep Tarazona "Potxolo" o en Josep Farreras, els quals, tot i ser entusiastes del jazz, havien de guanyar-se la vida tocant músiques a la moda. Nosaltres intentàvem tocar la música que ens agradava, perquè en teníem ganes, perquè volíem acostar-nos el més possible a la forma de tocar dels nostres "ídols". Aquest planteig dels iniciadors de La Locomotora Negra, els cinc entusiastes del primer concert del 31 de gener de 1971, és hereu de l'esperit amb que es feien aquelles sessions d'audició de discs, i ha seguit sent el propòsit últim de l'orquestra durant aquests 40 anys que ha complert.

Després d'aquella primera aparició en públic, vam tenir la sort de ser invitats a actuar en altres indrets (Vilafranca de Penedès, Terrassa, etc.). La cosa anava prenent entitat, tot a un nivell molt senzill: petits arranjaments orals i solos de cada instrument. Els germans més petits, en Toni Gili amb el saxo tenor i en Lluís Trepà amb el clarinet i més tard també amb el saxo alt, havien anat progressant prou per tal de no desentonar. De forma totalment natural els vam incorporar al grup l'any següent (1972). **JA ÉREM SET!** La composició instrumental era una mica heterodoxa (trompeta, dos saxos tenor, clarinet, piano, baix i bateria) però això no ens preocupava gaire, la nostra idea seguia sent la mateixa, encara que ara podíem fer "riffs" darrera dels solistes, cosa que donava més color a les interpretacions. El 1973, en Miquel, per qüestions professionals, ens va comunicar que li era impossible seguir amb nosaltres i, amb molt de dolor, ens va deixar. I així es va produir el primer canvi en l'orquestra. La responsabilitat del contrabaix la va assumir en Jordi Casanovas, que ja havia actuat amb nosaltres en alguna ocasió per substituir en Miquel. L'any 1974 vam ser contractats per primera vegada per actuar al Festival Internacional de Jazz de Barcelona. No cal dir que la primera vegada que surts a l'escenari del Palau de la Música Catalana la cosa impressiona. Per a l'ocasió no vam preparar res d'especial, ens vam centrar en el que sabíem fer i la cosa va sortir bé.

La criatura creix

Al Ferran Cailà, que havia conegut en Ricard al servei militar, se li va posar a la molla que havia de tocar amb nosaltres. Es va comprar una trompeta que li va costar un ull de la cara i venia persistentment als assajos encara que no el deixàvem participar als concerts. Finalment, l'any 1975, ja amb un so adient i potent, ens va semblar que calia incorporar-lo definitivament al grup, tanta era la seva insistència. **JA ÉREM VUIT!**

Ens preniem els assajos dels dissabtes amb gran rigor, ningú no podia faltar-hi, era una cita obligada, tant si teníem algun concert a la vista com si no. Les actuacions, si en sortien, eren com un premi. Cada concert era sovint una aventura. Portar el contrabaix a la baca del cotxe i que es posi a ploure, trobar pianos desafinats o amb tecles encallades, tarimes que no aguanten el pes o tan petites que no hi cabem, etc. De micròfons i altaveus no us podeu imaginar amb què ens hem barallat! Però cada sortida era una festa i ens gastàvem més en el sopar previ que el que ens donaven per actuar.

Va ser el 1976 quan, per primera vegada, a través de les gestions d'en Jordi Suñol, vam establir contacte amb un músic de jazz dels "autèntics", el cantant i trombonista afroamericà d'Alabama (USA) Gene "Mighty Flea" Connors. Amb ell vam fer algunes actuacions aquell any i també posteriorment. Val a dir que al principi estàvem una mica preocupats per si estaríem a l'alçada. El caràcter obert i entusiasta del Gene, els seus consells, els ànims que ens va donar als assajos i concerts, van ser una empenta important, a l'hora que vam veure que ell apreciava el nostre dinamisme i la nostra preocupació per acostar-nos a l'essència del jazz. Teníem la sensació d'estar en la bona via.

En tota la nostra història mai no ens hem lligat a cap mànager o representant que es dediqués a contractar-nos concerts, tot i que alguna vegada hem estat cobejats per alguns d'ells. Ens ha agra-

dat mantenir-nos independents per poder fer les coses al nostre gust, a banda que la nostra disponibilitat ha estat sempre limitada, pel fet de guanyar-nos la vida en altres feines.

En Pep Montanyès, que dirigia el Grup d'Estudis Teatral d'Horta, grup amateur de teatre independent molt innovador, ens va embarcar en un projecte diferent del que havíem anat fent. Es tractava de muntar un espectacle basat en poemes d'autors catalans, agrupats en blocs temàtics, molts dels quals serien musicats. Ens proposava que nosaltres féssim la part musical, que seria escrita per en Joan Vives, i hi introduíssim temes purament jazzístics adients executats per l'orquestra. Ens va semblar una idea excel·lent. No imaginàvem la quantitat de partitures que vam haver de llegir (o potser seria millor dir desxifrar), nosaltres que estàvem acostumats al fet que amb quatre notetes ja ens bastava! Això era l'any 1977. La cosa va tenir èxit i les representacions es van allargar fins a finals de l'any 1978. A banda del salt qualitatiu en l'aspecte estrictament musical, aquest espectacle va ser important perquè ens va convèncer que aquella era una bona manera d'introduir un públic ampli al món del jazz. I això s'ha reflectit en tota la nostra trajectòria posterior.

L'estiu de 1977, gràcies a un dels organitzadors de l'època, Pierre Lafont, vam ser invitats a participar al Festival de Jazz de San Sebastian, inclosos en el concurs d'orquestrades amateurs de jazz tradicional. Alguns de nosaltres, en anys anteriors, havíem assistit a aquest festival com a públic i coneixíem la qualitat de les orquestrades, tant professionals com amateurs. Ens ho prenguérem seriosament, ens vam preparar tant com vàrem poder. Els nervis ens engarrotaven una mica però, finalment, el concert ens va sortir prou bé i vam obtenir el primer premi com a grup de jazz tradicional, i en Ricard va ser distingit amb una menció especial.

A principis de 1978 el periodista de Radio Nacional de España, Paco Montes, que feia una emissió radiofònica de jazz, ens va proposar representar aquella emissora al Festival de Jazz de Middelheim, a Anvers (Bèlgica), que es feia aquell estiu. Ens vam quedar molt sorpresos ja que no imaginàvem que el nostre grup fos tan conegut fora de Catalunya. La il·lusió era gran i vam llogar un autocar per fer el viatge tots plegats, juntament amb els familiars, nòvies i amics que s'hi van voler apuntar, tot aprofitant-lo per visitar altres punts d'Europa propers. Això us donarà una idea del que era l'orquestra en aquell moment, un grup d'amics que vivien la seva activitat musical d'una manera molt lúdica.

A la tardor d'aquell mateix any, en Marc, el germà petit dels Trepats, ja s'estava confirmant com un hàbil trombonista i, està clar, com que era un germà i es moria de ganes de tocar amb nosaltres, va passar a estrenar la secció de trombons. **JA ÉREM NOU!** Per poc temps, però. El següent a incorporar-se a l'orquestra, a través d'una sol·licitud formal, va ser l'Oriol Romaní, que ja destacava amb el clarinet. La seva petició va crear una situació en la qual ens vam plantejar si realment un clarinet més era el que necessitàvem. La composició de l'orquestra ja era força lògica. Ja feia un temps havíem demanat al Lluís que, a més del clarinet, agafés el saxo alto per tal de donar més versatilitat als senzills arranjaments que anàvem introduint. L'Oriol es va avenir a tocar també el saxo tenor i així és com es va incorporar al grup. **JA ÉREM DEU!**

Per aquesta època, i de forma temporal, al Tòfol li resultava força difícil fer desplaçaments que comportessin absències llargues, en especial del cap de setmana. Per compensar aquest inconvenient necessitàvem un substitut, algú que no tingués inconvenient d'assumir el paper de pianista per a "llargues distàncies". Vam tenir la sort que en Josep Vadell, pianista amateur de dilatada trajectòria i gran dinamitzador de l'ambient jazzístic a Sitges, acceptés aquest rol. L'entesa i la complicitat que vam establir amb ell ens va portar a una bona amistat i vam acabar per anomenar-lo "Brother Vadell". Quan vam enregistrar el disc commemoratiu del 25è aniversari vam voler que hi intervingués en alguns dels temes, tant com a reconeixement del seu suport, com per l'admiració

purament musical que sempre li hem tingut. L'amistat amb el "Brother Vadell dura fins avui i, si ens fa falta, encara col·labora amb nosaltres.

Cap a una Big Band

Amb aquesta composició semblava que l'orquestra s'havia estabilitzat. Cadascú de nosaltres tenia ja força clara quina seria la seva professió, en què es guanyaria la vida, si no l'exercia ja. Per tant, la qüestió de la professionalització del grup tampoc en aquest moment es va plantejar com una possibilitat real. Uns haurien preferit buscar més concerts i dedicar més temps a la música, a d'altres els costava més trobar les dates i les estones per fer-ho. Però per damunt de tot, tots teníem la mateixa idea: trobar el consens; mantenir l'esperit del grup era el principal, perquè era com ens ho passàvem bé. D'altra banda, però, això feia que la qualitat musical del grup quedés una mica estancada. Des d'aquest moment, els nostres avenços qualitatius van anar lligats a fites concretes, a reptes que ens plantejàvem o que ens proposaven. Aquesta ha estat la forma habitual d'avançar, de millorar musicalment, de la nostra orquestra: treballar amb vista a propostes concretes que ens obligaven a més treball individual i col·lectiu, tal com ja en teníem l'experiència.

El següent d'aquests reptes va ser l'enregistrament d'un disc. Aviat faria deu anys que corríem pel món i potser ja era hora d'aventurar-s'hi! No es va materialitzar, però, fins l'any 1982. La *Locomotora Negra Nº 1*, reflecteix força fidelment el que feia el grup en aquell moment. Com que no vèiem qui ens podria fer de productor, ens vam decidir a fer-ho nosaltres mateixos assumint totes les despeses de l'enregistrament, de la producció, de la portada (vam organitzar un concurs entre amics més o menys relacionats amb les arts plàstiques) i, fins i tot, de la distribució. Vam fer la presentació del disc en una festa a l'Aliança del Poble Nou amb un èxit tal que, des de llavors, cada vegada que hem volgut celebrar alguna efemèride de les nostres ho hem repetit.

El 1983 l'hem de considerar com un moment especial. Fruit de les col·laboracions prèvies amb Gene "Mighty Flea" Connors vam publicar el segon disc, *La Locomotora Negra & Gene Connors "Hey Mr. Landlord!"*. Tot van ser facilitats per part d'en Gene i, a més, ens va demanar que li remetéssim un cert nombre de còpies del disc. Per a nosaltres era rellevant el fet de ser els *partenaires* en un disc d'una figura coneguda internacionalment, disc que ell distribuïria arreu on actués. També aquest 1983 vam fer la primera d'una llarga sèrie d'intervencions al festival de jazz de Montauban (França) on sempre hi actuaven músics americans de molta qualitat.

A finals d'estiu d'aquest any 1983, l'Oriol Romaní ens va deixar per anar a estudiar clarinet a Anglaterra i convertir-se en professional. Tornàvem a ser nou. Però gairebé immediatament un altre Oriol, en Bordas, ens va demanar de formar part de l'orquestra. L'Oriol Bordas s'havia especialitzat en el vibràfon però també era un hàbil clarinetista, saxofonista i percussionista. Com que tenia el mateix gust pel jazz que nosaltres no vam tenir cap problema per acollir-lo, a banda que incrementava la nostra paleta sonora amb el vibràfon. L'Oriol Bordas era molt perfeccionista i la seva entrada al grup ens va aportar un grau més de rigor en l'execució i matisació dels arranjaments.

El 1984 es complien deu anys de la mort de Duke Ellington. Ens vam posar en contacte amb en Pep Montanyès per tal de muntar alguna cosa per a l'ocasió. I en va sortir un gran espectacle: *El Duc a Barcelona*. S'hi alternaven els temes orquestrals, molts d'ells amb ball, amb textos del propi Duke i algunes filmacions, tot fent un repàs històric de les seves composicions. En paraules del propi Montanyès en el programa de mà "... en l'origen de la iniciativa present, s'hi troba precisament l'experiència anterior de treball conjunt i el bon clima d'entesa en què sempre s'ha desenvolupat. Sempre estic a punt per a una nova aventura amb ells i, per tant, la idea de fer un nou espectacle, aquesta vegada a l'entorn de la figura de Duke Ellington, només podia seduir-me." Hi van intervenir,

a més de la nostra orquestra, músics de l'entorn del Duke, en especial Wild Bill Davis i Harold Ashby, la cantant Adrienne West, deu ballarins, Buster Brown i sis *tap dancers* catalans més, quatre actors i la Coral Freedom dirigida per Toni Santandreu. Durant la preparació del muntatge ens vam haver d'esforçar de valent per adequar els arranjaments a la nostra composició orquestral i per fer-los sonar dignament. Treballar amb aquells músics americans, tan admirats per nosaltres, fou una experiència remarcable i l'acollida que ens van deparar va ser molt encoratjadora.

D'aquest espectacle en va sortir, posteriorment, el nostre tercer disc: *Ellington Train*. En aquest moment ja va començar a insinuar-se de forma clara la idea que la nostra trajectòria ens portava cap a la formació d'una gran orquestra, amb una composició instrumental típica. De fet, els nostres arranjaments els fèiem amb aquesta vocació, s'inspiraven ja en els de les *big bands* de la *swing era* com la de Duke Ellington, evidentment, i les de Jimmy Lunceford, Chick Webb, Cab Calloway, Count Basie, Earl Hines, Jay Mc Shann, etc. Així i tot no vam anar a buscar cap instrumentista en concret per acabar d'acoblar el grup a la formació clàssica de les *big bands*. Sempre van ser aficionats amb moltes ganes els que ens van demanar de formar-ne part, persones que van acceptar les nostres maneres de fer i exigències i que, pel seu caràcter i objectius personals, encaixaven en el nostre esquema.

La Locomotora Negra formada per deu músic no va variar fins l'any 1988, quan se'ns va unir l'Albert Romaní amb la guitarra. L'Albert és germà de l'Oriol, per la qual cosa no ens estranyava que volgués entrar a l'orquestra. Però ens calia una guitarra realment? Ens va seduir la idea de completar la secció rítmica per poder tocar més "a la Basie", i també guanyàvem un solista més. D'aquesta manera l'Albert va quedar incorporat al grup.

Poc després, però, a causa del seu interès per fer-se professional, l'Oriol Bordas va emigrar a París amb la idea de seguir allà la seva carrera jazzística. Així que seguíem essent deu; havíem perdut un saxo i vibràfon però havíem incorporat la guitarra a la secció rítmica. No va ser fins al 1990 que vam tenir l'oportunitat (i la sort) d'incorporar, sobretot per la insistència d'en Tomàs, un dels instruments amb menys practicants però molt cobejats i imprescindible en una *big band*. Es tractava del saxo baríton que va venir penjat a l'esquena de l'Àngel Molas. **JA ÉREM ONZE!**

Cada vegada que incorporàvem un element nou a l'orquestra hi havia una petita revolució musical. Calia dur a terme la feina feixuga de refer els arranjaments dels temes del repertori, s'obrien noves possibilitats sonores que es plasmaven en nous arranjaments i calia trobar quina era la millor manera de fer lluir com a solista el nou company. En definitiva, les arribades de nous components sempre les hem viscut com a quelcom positiu que ens permetia tirar endavant tot explorant nous camins.

Els onze vam seguir fins que es van produir nous canvis durant l'any 1994. Entre tant, ens havíem atrevir a enregistrar un disc de nades (*'Round Christmas*) que incloïa algunes cançons tradicionals catalanes, castellanes i internacionals arranjades pel Ricard Gili, unes, i pel Tomàs González, altres. A la gent se li feia una mica estrany quan els ho dèiem, però per a nosaltres era una qüestió força natural. Els músics de jazz sempre han utilitzat temes populars o temes de moda en els seus repertoris, ja que no és el que s'interpreta sinó la manera d'interpretar-ho el que fa que sigui música de jazz o no, i nosaltres això ho hem tingut sempre molt clar.

De forma insòlita, aquell 1994 vam fer dues incorporacions simultànies, les d'en Victor González i d'en Xavier Trepà, tots dos trombonistes. No us heu d'estranyar, en Victor és germà d'en Tomàs i en Xavier és fill d'en Tòfol. **JA ÉREM TRETZE!** La secció de trombons va agafar molt cos i la que quedava una mica minsa era la secció de trompetes. La composició en aquell moment era de dos trompetes, tres trombons i quatre saxos, a banda de la secció rítmica. Hi va haver un altre canvi. L'Albert volia fer un llarg viatge i ens va demanar que li guardéssim el lloc fins a la tornada. Per ocupar tem-

poralment el lloc de guitarrista se'ns va oferir en Pep Rius, bon músic i bellíssima persona, que va acceptar gustós aquest paper de substitut fins a la tornada de l'Albert, el setembre de 1994. Durant aquesta poca, quan teníem temps, anàvem enregistrant alguns temes amb vista a publicar un nou disc.

Així vam arribar als vint-i-cinc anys d'activitat, el 1996. Vint-i-cinc anys era ja una fita insòlita per a un grup musical; mai no havíem aspirat a arribar-hi ni mai no ens ho havíem plantejat. Però una vegada hi vam ser ens semblava natural, ja que seguíem sense canviar la nostra manera de fer, ni les nostres intencions en l'aspecte musical. Continuàvem essent aquells mateixos del principi, amb la mateixa il·lusió, solament que ara se'ns havien unit uns quants satèl·lits més. Com a commemoració d'aquest aniversari vam publicar un disc (*La Locomotora Negra. 25 anys*) on recollíem temes antics del nostre repertori, interpretats pels que llavors formàvem part del grup, i temes del repertori recent de tota l'orquestra, amb el Pep Rius a la guitarra. Un fet rellevant és que els comentaris del fulletó que acompanyava el disc ens els va fer el famós crític de jazz resident als EUA Stanley Dance. Stanley Dance s'havia convertit en un admirador nostre des que hi vam entrar en contacte. El seu comentari final ens va omplir d'emoció: *"La Locomotora Negra is twenty-five years old, a remarkable achievement in itself. Even more surprising is the fact that, in growing from a quintet to a big band of thirteen pieces, it has maintained an uncompromising consistency of vision in defiance of ephemeral fashions. No European group since the creation of the Quintette du Hot Club de France in 1934 has probably made such a lasting and healthy contribution to jazz"* (La Locomotora Negra ha fet vint-i-cinc anys, una fita prou notable en ella mateixa. Encara és més sorprenent, però, que, en el seu creixement des d'una formació de quintet fins una big band de tretze components, hagi mantingut una inalterada posició en front de les modes efímeres. Probablement, des de la creació del Quintette du Hot Club de France el 1934, cap altre grup europeu ha fet una aportació al jazz tan constant i saludable). Ens havíem internacionalitzat una mica gairebé sense sortir de casa. De fet, alguns mitjans de la crítica europea especialitzada, i atenta a totes les manifestacions jazzístiques, ja havien fet esment de la nostra feina, i continuarien fent-ho, amb cròniques dels nostres discs i comentaris sobre la nostra trajectòria.

Ja feia temps que en Toni havia anat escrivint notes sobre les vivències, experiències i situacions que ens havíem anat trobant per aquests móns de déu. Aprofitant el 25è aniversari, les va revisar i completar, i recollint una bona colla de fotografies, vam decidir publicar el llibre "La Locomotora Negra. Cartes des del Tren", on s'hi reflecteix clarament el nostre tarannà com a grup. La idea era vendre'l, però ens sembla que en vam regalar molts més que no pas en vam vendre.

Van passar un parell d'anys des de les últimes incorporacions fins que en Miquel Donat, trompetista, va sol·licitar d'entrar. Coneixíem de feia un temps la gran afició i el bon caràcter d'en Miquel i tots vam pensar que encaixaria a la perfecció en la dinàmica del grup. D'altra banda, una altra trompeta ajudaria a equilibrar les seccions. Era el 1997. **JA ÉREM CATORZE!**

Devoció pel Duke

Una de les idees que més il·lusió ens feia, en especial al Ricard, el nostre líder, era interpretar el Segon Concert Sacre que Duke Ellington ens havia ofert l'any 1969. Aviat faria trenta anys d'aquella fita que ens va marcar profundament, i va anar prenent cos la idea que ho podíem intentar. Ja havíem tingut contactes amb la Coral Sant Jordi, la mateixa que havia actuat amb el Duke, i també els feia gràcia repetir-ho. Vam aconseguir les partitures, les vam estudiar per adaptar-les, però aviat ens vam adonar que ens calia un trompetista de pupitre més, si més no, per a aquella ocasió. Així en Ricard es podria centrar més en la direcció i en els solos. En Ricard es va posar en contacte amb un altre trompeta. Era l'Isidre Delgado que també va estar d'acord d'unir-se a nosaltres. L'Isidre, a ban-

da de donar classes de trompeta, era un trompetista polifacètic que només coneixia el jazz de forma superficial. De les orquestres amb les quals actuava, però, n'estava força desenganyat per l'ambient que s'hi respirava. Quan ens va conèixer, va viure el nostre ambient i va anar coneixent la nostra música, va quedar tan entusiasmat que ens va demanar de continuar amb nosaltres de forma permanent, i es va comprometre a supeditar les seves altres activitats musicals a les exigències del nostre grup. Per part nostra vam valorar que ell, com a quart trompeta, amb la seva visió rigorosa de l'execució, ens afavoriria en bona mesura i el vam incorporar. **JA ÉREM QUINZE!** Els canvis no van ser només aquests. En aquell moment, malauradament, en Ferran Cailà va haver d'estar hospitalitzat i en recuperació durant un temps considerable. Així que ens continuava faltant un trompetista. Ens vam adreçar a l'Arnau Boix, un notable músic de jazz i amic que coneixíem de feia temps, que va estar encantat de col·laborar com a substitut del Ferran. Des de llavors, l'Arnau sempre s'ha posat tan com ha pogut a la nostra disposició.

Tornant al concert sacre de Duke Ellington, a banda de l'orquestra i de la coral, feien falta tres cantants i un *tap dancer*. Vam tenir la sort que la Kathy Autrey i en Randy Green, ambdós afroamericans i cantants de jazz, i la Núria Rial, soprano, van acceptar. El claqué aniria a càrrec de la millor especialista del moment a casa nostra, la Mireia Font. Les tres noies van ser molt serioses, però vam tenir més dificultats amb en Randy, que era més indisciplinat, encara que finalment tot va anar bé. Vam presentar l'espectacle el novembre del 1999, sota el nom de "Memorial Duke Ellington", dins el Festival Internacional de Jazz de Barcelona. Les dues sessions que vam oferir van ser un èxit de públic i vam repetir l'espectacle en diverses poblacions de Catalunya. Aquest va ser l'inici de la nostra col·laboració amb "The Project", empresa organitzadora del Festival Internacional de Jazz de Barcelona, gràcies a la qual hem actuat en aquest festival ininterrompudament des del 2001 fins ara.

Estàvem contents perquè havíem posat molt esforç a muntar i posar a punt aquest concert sacre i el públic havia respost molt positivament. A més, l'havíem publicat en un àlbum doble enregistrat en directe ("Memorial Duke Ellington"). Crèiem que havíem aconseguit fer quelcom d'important. En canvi, la crítica del país no se'n va fer cap tipus de ressò, cap comentari. Com si no haguéssim fet res. Però era evident que, quan es tractava de personatges o grups d'altres tendències jazzístiques, la crítica en feia la ressenya i lloança corresponent. Això ja ens havia passat abans i ens continuaria passant posteriorment fins avui. Aquesta és una situació que hem viscut, diríem, des de sempre. Ja ens podem escarrassar i esllomar per fer coses de gruix, fer concerts temàtics, presentar nous repertoris cada any al festival de Barcelona, etc. Gairebé ningú no ho creu prou rellevant per fer-ne cap valoració. Probablement, la crítica pensa que fem una música que no té cap vigència, que som una colla de nostàlgics, que el que fem és sempre repetir el mateix. D'això se'n podria parlar. Però nosaltres no ho creiem així i no ens afecta gaire el mutisme dels "mass media"; seguim fent el que ens agrada i hem aconseguit un públic molt fidel. Hem de reconèixer, també, que mai no hem anat darrera de ningú. Malgrat tot, una mica d'atenció l'hauríem agraïda en determinats moments!

Encara més?

Amb la formació de quinze músics vam anar seguint la nostra via, al nostre ritme, amb molta estabilitat. Però el 2001, just després d'haver celebrat els trenta anys de l'orquestra, l'Albert Gassull ens va demanar d'unir-se al grup. L'Albert era company de feina d'en Marc i tocava el saxo tenor. En Marc li havia deixat clar que el que ens calia, en tot cas, era un altre saxo alto, no un tenor. Així que l'Albert va canviar de saxo i, després de practicar-lo durant tot un any, es va veure amb cor de presentar-nos la seva sol·licitud. En donar-li el vist-i-plau vam considerar, no solament el seu talent i bonhomia, que encaixava absolutament amb el nostre tarannà, sinó també que un saxo alto més completava la secció de canyes tal com era habitual en les orquestres que teníem com a model, tot i

la nova feina que representaria la seva adaptació. **JA ÉREM SETZE!**

El 2002 vam rebre un reforçament moral totalment inesperat. Ens va ser concedida la Creu de Sant Jordi, una de les distincions més importants que el govern de la Generalitat de Catalunya atorga a aquelles persones i institucions que han destacat per la seva aportació a la cultura del país. Mai en el nostre cap ens hauríem imaginat, amb els nostres senzills plantejaments, un reconeixement oficial d'allò que nosaltres sempre hem considerat com el nostre hobby. Aquest premi ens demostrava que, més enllà de la nostra percepció, el que fèiem tenia una repercussió ciutadana evident. Us hem de confessar la gran satisfacció que sentíem, però això no ens va fer canviar cap dels nostres plantejaments.

A mesura que havien anat passant els anys el nombre de temes propis eren cada vegada més nombrosos i més presents en les nostres actuacions. En Tomàs, en Victor, l'Albert Gassull, en Tòfol, havien aportat les seves idees. Però el més prolífic era en Ricard. En Ricard, a banda de tenir la virtut de compondre temes prou senzills i directes per obtenir el millor rendiment de l'orquestra, també té la saviesa de copsar què pot donar cadascun dels components com a solista i escriure arranjaments específics per al seu lluïment. Una bona apreciació d'això es pot tenir en escoltar el nostre desè disc *"Originals. La Locomotora Negra plays their own compositions"*. Quan ja havíem enregistrat un parell de temes per a aquest disc, el 2004, en Xavier ens va comunicar que ens deixava temporalment, ja que li havia sortit l'oportunitat de fer un cicle de post-doctorat a la Universitat de Harvard (EUA). Tot i fer-nos perfectament càrrec de la situació, i alegrar-nos-en per ell, això ens va crear un dilema una mica incòmode. Totes les cordes de l'orquestra estaven prou equilibrades i, amb la pèrdua d'un trombó, aquesta secció ens quedaria una mica coixa. A més caldria refer altra vegada els arranjaments. Novament ens vam plantejar que ens calia buscar un substitut. Ens vam posar en contacte amb l'Òscar Font, trombonista que practicava bàsicament l'estil New Orleans i bon amic, per si podria fer compatible el seu treball de músic professional amb els nostres assajos i actuacions. La seva resposta va ser afirmativa, i no solament això, sinó que es va comprometre a supeditar al màxim possible les seves feines a les necessitats de La Locomotora Negra. L'Òscar va encaixar a la perfecció immediatament en tots els aspectes. No podíem demanar més. Així que ja tronàvem a tenir els trombons al complet. Quan el 2008 en Xavier va tornar dels EUA cap de nosaltres pensava que l'Òscar ens pogués deixar; la seva aportació a l'esperit i a la música de l'orquestra era massa valuosa per deixar-lo escapar! Va resultar que l'Òscar tampoc no tenia cap ganes d'abandonar el grup i esperava, inquiet, el dia que li diríem que ja no el necessitàvem. No hi va haver, per tant, cap conflicte. **JA ÉREM DISSET!**

Amb el temps havíem anat actuant gairebé a tots els teatres i sales de concert més importants i prestigioses de les capitals i principals ciutats de Catalunya; una llarga llista. Vam tenir la sort de poder tancar aquesta llista el 2008 quan, amb poc temps de diferència, vam fer dos concerts al Gran Teatre del Liceu a Barcelona. Tota una experiència!

Ara com ara continuem essent disset i no pensem que puguem augmentar aquest nombre. Tampoc pensem que perdrem efectius. Però amb nosaltres això no se sap mai! Quaranta anys després la nostra il·lusió, tarannà, objectius i ànims són els mateixos que el 1971. I hem continuat plantejant-nos reptes. L'últim d'aquests va cristal·litzar el 2009 i va ser obra d'en Ricard, que l'havia anat preparant i madurant des de temps enrere. Es tractava d'una gran obra, inspirada en la manera com Duke Ellington componia les seves suites, no sempre estrictament jazz però amb un llenguatge ben particular. El projecte consistia a posar música a diversos poemes d'un dels més eminents poetes catalans, Salvador Espriu, relligant-los segons les èpoques i els seus continguts. Amb aquesta perspectiva ellingtoniana, hi havien d'intervenir, no solament l'orquestra, sinó també una coral, solistes i un rapsode. Altra vegada la Coral Sant Jordi (60 veus) es va animar a col·laborar, i com a cantants vam aconseguir la soprano Paula Nogueira i el tenor Oli Silva "Mu". La partitura era més complexa

del que estàvem habituats i, a més, calia conjugar-la correctament amb la coral i els cantants. Però ens subjugava la coherència amb què s'unien dues passions d'en Ricard, compartides pel grup: el jazz i la pàtria catalana. Una vegada més vam demanar a l'Arnau Boix que formés part de la secció de trompetes per tal que en Ricard es pogués dedicar a la direcció musical. Tots consideràvem que valia molt la pena, però la feina va ser llarga i, a vegades, feixuga. A l'hora de muntar l'espectacle vam comptar amb la guia d'en Quim Lecina com a director escènic i de l'actriu Carme Sansa per als recitats. Ens va costar una mica trobar qui volgués programar l'esdeveniment, però finalment, es va fer. *He mirat aquesta terra. Cantata-Jazz per a cor, solistes i orquestra* en va ser el títol. Després d'una pre-estrena a Arenys de Mar, poble on va residir durant molts estius el poeta, l'estrena oficial era inclosa en el programa del X Festival del Mil·lenni, al Palau de la Música Catalana, el millor marc possible, per al 19 de març de 2009. La sala es va omplir de gom a gom i la reacció del públic va ser d'entusiasme. Tot i que no és la nostra línia habitual, ho vam poder repetir en altres ocasions. Cada recital era un repte que ens atreia i volíem treure una mica de rendiment a tanta feina. A tot arreu l'acollida del públic va ser fantàstica. La crítica, per més que es tractava d'un producte totalment autòcton centrat en el nostre lloat poeta, tampoc aquesta vegada no en va fer gairebé cap comentari, anàlisi o valoració.

D'aquest espectacle en va sortir la nostra més ambiciosa producció discogràfica: un cofret amb quatre discs, dos CD amb tota la música del recital en directe, un DVD d'aquesta actuació i un DVD, produït per *Black Train Films* i titulat *Amb música ho escoltaries potser millor*, que descriu el procés de gestació de l'obra, tot acompanyat amb un llibret de 43 pàgines. Per cert, "Black Train Films" també ha produït el reportatge *What a Wonderful Word* sobre La Locomotora Negra, sobre el seu origen, sobre els seus components, sobre la seva filosofia de grup, sobre les seves influències, sobre els seus treballs, que properament serà comercialitzat.

Ara hem arribat als quaranta. Quants més en complirem? Probablement la longevitat del nostre grup es pot explicar perquè tots ens hi hem trobat a gust, perquè sempre hem fet la música que volíem on i quan volíem, perquè en això ens hem sentit realitzats, perquè el diàleg i el consens sempre han estat més importants que les individualitats, perquè sortosament no hem permès que els aspectes econòmics ens lliguessin, i perquè hem tingut un lideratge fort, dedicat i equilibrat en la figura del Ricard. I així desitgem i esperem continuar.

Amb orgull gens dissimulat podem concloure que, en l'actualitat, en l'àmbit de Catalunya, principalment, però també a la resta de l'estat espanyol i part de l'estranger, LA LOCOMOTORA NEGRA, s'ha convertit en tota una institució en el món del Jazz. Hem d'estar agraïts a moltes persones que ens han animat, que ens han fet confiança, que ens han alliçonat i que, gràcies també a elles, hem pogut arribar fins aquí.

